

Posudek oponenta ročníkové práce

studentky Anežky Šmahové na téma Exlibris dnešními očima

Studentka si jako téma své ročníkové práce vybrala exlibris, přičemž nejvíce se zaměřila na pojetí i postavení exlibris v dnešní době. V teoretické části se zabývala fenoménem „knižních značek“ a jejich vývojem, v praktické části osobně navázala kontakty se sběrateli a umělci a celou práci uzavřela několika vlastními návrhy a vytvořením exlibris na objednávku.

V první části své práce studentka vycházela z odborné literatury pojednávající o exlibris. Svůj text hojně prokládala obrázky s příklady. Podařilo se jí nastínit charakter zmiňovaných období a tím i podmínky pro tvořící umělce. Pro kapitolu o současných umělcích exlibris studentka čerpala mimo jiné ze svého rozhovoru se sběratelem Janem Langhammerem. Tuto část zakončila kapitolou, ve které stručně přiblížila grafické techniky, kterých umělci pro tvorbu exlibris využívají. Text opět dokreslila obrázky s příklady.

V další části studentka popsala svou návštěvu Spolku sběratelů exlibris a návštěvu plzeňské vernisáže sbírky exlibris Josefa Váchala. Během setkání Spolku sběratelů se nejenom seznámila s několika umělci, se dvěma z nich si dokonce domluvila rozhovory, které k práci připojila. Obě události, tedy setkání se sběrateli i vernisáž, zdokumentovala a text opatřila jak fotografiemi, tak medailonkem o Váchalovi a obrázky z jeho díla.

Vlastní proces tvorby exlibris studentka v poslední kapitole podrobně vylíčila. Popsala, jakou technikou se do tvoření pustila, jaká byla zadání pro jednotlivé knižní značky a jak se s nimi popasovala. V závěru pak studentka celý proces své práce reflektovala.

Všemi třemi částmi své ročníkové práce studentka vytvořila velmi zdařilý celek, v němž se všechny části vzájemně doplňují. To, co se dozvěděla při rešerších v odborné literatuře, se jí stalo dobrým výchozím bodem pro proniknutí do komunity sběratelů i pro vlastní tvoření; setkáním s umělci nahlédla do skutečného světa exlibris a tento pojem se jí mohl více „zhmotnit“, navíc

z informací získaných v rozhovorech mohla čerpat i pro svou odbornou práci; a konečně svou uměleckou činností si na vlastní kůži zažila, co obnáší samotné tvoření exlibris technikou linorytu.

Z hlediska obsahového je práce přínosná, jelikož přehledně pojednává o nejdůležitějších aspektech exlibris. Coby čtenáři mi v textu chyběla snad jen informace o tom, co bývá nejčastěji motivem exlibris – zda jsou motivy čistě náhodné podle požadavků zadavatelů, či zda, případně jak souvisejí s tématem knihy (dá-li se to nějak zobecnit). Na straně 12 studentka totiž napsala, že na následujících ukázkách „lze pozorovat aktuální tendence“, ale pak již neuvedla, jaké ty tendence jsou.

Co se formální stránky týče, práce je napsána velmi vytríbeným a čtivým stylem, studentka obratně zachází s pojmy, věty i odstavce na sebe plynule navazují a práce neobsahuje pravopisné chyby.

Při práci se zdroji také studentka prokázala, že si tuto dovednost osvojila – zvládla používat jak přímou, tak nepřímou citaci a vždy poctivě uvedla zdroj. Jediným otazníkem pro mě zůstalo, zda se v prvním odstavci první kapitoly na straně 6 u definice exlibris nemá jednat o citaci přímou namísto nepřímé, jak ji uvedla studentka.

Nezbývá než ocenit nádherné linoryty, které studentka na základě zadání samostatně ztvárnila. Na kvalitě a umělecké hodnotě hotových exlibris je zřejmý velký objem času, který studentka do tvoření investovala. Do této práce studentka vložila nejenom kreativitu a velkou píli, ale i nápaditost pro výrobu vícevrstevnatých nebo vícebarevných linorytů.

Ve své ročníkové práci tedy studentka dosáhla cíle, který si vytyčila, všechny části splnila precizně a vytvořila tak celek na vysoké úrovni. Jednoznačně doporučuji tuto práci k přijetí.

V Praze dne 1. 6. 2024

Oponentka: Marie Králová